

Het SMSje

Voorwoord van de voorzitter

Voor u ligt de laatste uitgave van het SMSje. De naam "SMSje" is afkomstig van de Slochter Molenstichting, die 5 jaar geleden (maart 2015) is samengevoegd met de Molenstichting Oldambt tot de Molenstichting Midden- en Oost-Groningen (MSMOG). De redactie heeft indertijd besloten de naam eerst aan te houden omdat SMSje (SMS'en) ook een andere betekenis heeft, namelijk het verzenden en ontvangen van berichten. Oorspronkelijk was dit ten aanzien van onze donateurs dan ook de bedoeling.

Echter, na overleg met het bestuur heeft de redactie recent besloten de naam te veranderen in Nieuwsbrief Molenstichting Midden- en Oost-Groningen, met een iets andere invulling.

Vanaf het voorjaar 2021 zult u dan ook een Nieuwsbrief ontvangen die iets meer thematisch is opgebouwd en uit vaste onderdelen zal bestaan. Hierbij zal de redactie zich conformeren aan de huidige structuur van de MSMOG met haar molens, bestuur, commissies, vrijwilligers en activiteiten. Ook zullen de lay-out en lettertype er anders uitzien en zullen vaste rubrieken worden toegevoegd.

Wij hopen door deze verandering, dat onze vrijwilligers, donateurs, sponsors en sympathisanten een goede, heldere indruk krijgen van de MSMOG en ons cultureel erfgoed zullen blijven steunen.

Reint Huizenga

Activiteiten Commissie MSMOG

Als voorzitter van de Activiteitencommissie is mij gevraagd om voor het laatste SMSje oude stijl een bijdrage te leveren, omdat we gaan vernieuwen in 2021. Zoals U allen bekend, is de activiteitencommissie begin 2020 met veel enthousiasme van start gegaan, doch door het coronavirus werden we gedwongen om veel op een laag pitje te zetten. Toch zijn we niet helemaal stil blijven zitten en hebben in kleine bezetting getracht een aantal activiteiten te blijven uitvoeren. We zijn bezig om de informatie op de bebordingen bij de 10 molens te voorzien van een nieuwe uniforme uitstraling met als uitgangspositie, dat de MSMOG voor alle 10 molens herkenbaar moet zijn. Tevens zijn de inmiddels lopende zaken zoals een tweetal fietsrondjes door het gebied waar de molens staan, in uitvoering. We zijn in overleg met diverse bedrijven en organisaties om te fungeren als stationnetje waar gepauzeerd kan worden. Ook worden zaken als "Tocht om de Noord" en "Pronkjewailpad" samen met de Communicatiecommissie in behandeling genomen en is project "Livestream DJ" bij de Noordermolen in ontwikkeling. Bij goed weer zal dit plaatsvinden eind oktober 2020 (heeft inmiddels plaatsgevonden, redactie). De voorzitters van de Activiteiten- en Communicatiecommissie zijn aanwezig bij de vergaderingen die beide commissies afzonderlijk van elkaar plannen. In deze periode met coronaproblematiek worden zaken zoals het opstarten van nieuwe ideeën toch belemmerd, omdat veelvuldig vergaderen met elkaar lastig is.

De MSMOG is een zeer enthousiaste club, die de molens als erfgoed zien in de geschiedenis van Nederland. Zonder deze molens zou Nederland er héél anders uit hebben gezien.

Fred Nieborg

Voorzitter Activiteitencommissie MSMOG

Wetenswaardigheden uit het bestuur

Ondanks de nog steeds aanwezige Covid-19 pandemie heeft het bestuur niet stil gezeten en blijft een aantal onderwerpen (zie onder) de aandacht houden.

1. Sinds mei 2020 is weer een aantal vrijwilligers toegetreden, namelijk Harry Blankena (in opleiding tot moleninstandhouder), Eduard Vroom (in september 2020 geslaagd als molenaar, die gaat draaien op Stel's Meuln in Harkstede) en Jan Jonkman (in opleiding als molenaar).
2. Gestopt als vrijwilliger zijn Egbert Reining wegens verhuizing en Johan Werff, leerling-moleninstandhouder. Ook is Janneke Hetebrij gestopt als leerling moleninstandhouder.
3. Lex van der Gaag is geslaagd als instructeur van onze opleiding tot moleninstandhouder. We hebben nu twee gediplomeerde instructeurs, namelijk Henk Klopping en Lex.
4. Samen met Erfgoedpartners Groningen wordt ons molenarchief in Veendam gedigitaliseerd en werken we mee aan het project "Ken je eigen molen".
5. Met ingang van 2021 zal het SMSje een andere naam en uitvoering krijgen, namelijk *Nieuwsbrief Molenstichting Midden- en Oost-Groningen*.
6. Uniformiteit in de uitstraling van de molens, zowel intern als extern met informatieborden.
7. Het verder uitwerken van twee fietsroutes: een westelijke en oostelijke van elk 40 km, langs onze molens met knooppunt de omgeving van de haven van Slochteren. Momenteel zijn we druk bezig met het werven van partners (stationnetjes) die mee willen doen.
8. Op 20-09-2020 is een ramp gebeurd bij De Dellen in Nieuw Scheemda: er is een roede afgebroken. (Zie *elders in dit SMSje*). Op het voorblad van het SMS-je de foto van de gehavende molen bij De Dellen in Nieuw Scheemda.
9. Op 27-10-2020 zijn de kap en het gevlucht geplaatst en de roeden gestoken bij de Westerse molen in Nieuw Scheemda. De verdere aankleding van de roeden tot wieken wordt volgend voorjaar uitgevoerd waarna de Westerse na 5

jaar stilstand gelukkig weer kan draaien. Op een nader te bepalen moment kunnen we dit hopelijk feestelijk afsluiten.

10. Eind oktober is er een livestreamactiviteit met een dj bij de Noordermolen in Noordbroek geweest. Getracht zal worden om de jeugd meer bij dit cultureel erfgoed te betrekken en er is aandacht besteed aan de ramp bij De Dellen.

Reint Huizenga

Opleiding molenaar

Een goede opleiding is onmisbaar. Sinds 2009 leiden we leerlingen op voor het landelijk examen molenaar. De opleiding wordt op onze molens gegeven onder aansturing van het landelijk Gilde van Vrijwillige Molenaars en duurt gemiddeld 3 jaren. Na het succesvol afleggen van 2 wat zwaardere examens, die praktijk en theorie combineren, mag je jezelf molenaar noemen en kun je op elke molen in Nederland draaien.

Vind je het echter voldoende om alleen op de MSMOG-molens te mogen werken, dan kun je moleninstandhouder worden. Deze modulair opgezette opleiding wordt door de MSMOG verzorgd. We maken gebruik van een deel van het GVM-materiaal. De opleiding bestaat uit 23 wekelijkse lessen, gelardeerd met 3 korte multiple choice-examens en 2 praktijktoetsen. Het opleidingspad kun je op onze website vinden onder <https://www.msmog.nl/525>.

Onderdeel van zowel de opleiding tot molenaar als die tot moleninstandhouder is onze cursus weerkunde. Deze duurt 6 weken en is voor molenaars verplicht. Maar ook voor moleninstandhouders wordt de cursus warm aanbevolen.

Onze zwaarste opleiding is de opleiding tot CEMI-instructeur. Kandidaten leren eerst het theoretisch kader en worden daarna ingeleid in het lesgeven op molens, specifiek in het lesgeven aan kandidaat- moleninstandhouders. Deze opleiding vereist, dat je eerst vrijwillig molenaar wordt, dan 3 jaar of langer ervaring opdoet en vervolgens een examen "essentiële didactiek" doet plus een praktijktoets.

De MSMOG-opleidingen worden afgesloten met examens, die - als ze worden behaald - beloond worden met een Open Badge. Met de Open Badge kun je via het internet aantonen, dat je onze opleidingen met succes hebt afgerond.

De technische commissie van de MSMOG

De technische commissie adviseert het bestuur in technische zaken, die spelen rond het beheer en onderhoud van de molens. De commissie bestaat uit de volgende personen: Binne Kunnen, Henk Kloepping, Jacco de Maat, Grieto de Vries (secretaris) en Tjip Douwstra (voorzitter). De groep wordt technisch ondersteund door onze adviseur Anne Wieringa van Wieringa Molenbouwadvies.

Wij vergaderen om de 2 maanden waarbij de volgende zaken op de agenda voorkomen:

1. regulier onderhoud van de molens. Dit wordt deels bekostigd door de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) en moet voldoen aan de voorwaarden die gesteld zijn aan monumenten. Vandaar dat dit in hoofdzaak wordt geregeld door Wieringa Molenbouwadvies. Tijdens onze vergaderingen worden we hierover steeds bijgepraat door Anne Wieringa.
2. Projecten, bv. zaken die spelen rond aardbevingsschades en het motorhuisje in Overschild.
3. Veiligheid, bv. het up to date houden van de risico-inventarisatie per molen.
4. Molenbiotopen, bv. snoeien van bomen die in de biotoop staan.

Naast deze standaardpunten komen er natuurlijk items ter sprake, die op dat moment spelen, zoals bv. de restauratie van de Westerse Molen.

Vanuit de technische commissie is Jacco, in samenwerking met Henk, bezig om een klusteam te vormen. Immers naast het regulier onderhoud aan het monument zijn er ook tal van zaken, die we zelf op kunnen pakken met onze vrijwilligers, denk bv. aan werkzaamheden rond de molenshuur, het snoeien van struiken, onderhoud bestrating en omgeving.

Doelstelling van het geheel : het behoud van ons cultureel erfgoed.

Even voorstellen

Ik ben Jan Wehrmeijer.. getrouwd ...vader van twee dochters en opa van 7 kleinkinderen!

Ben 65 jaar en werk sinds 1971 met mensen met een verstandelijke beperking ... hoop volgend jaar de 50 jaar in de zorg te bereiken! Dan mag het ook klaar zijn!

Ik had altijd al iets met molens.. toen mijn vrouw voor een maand naar Zuid-Frankrijk ging omdat onze jongste dochter, die daar woont, moest gaan bevallen en ik dus alleen thuis bleef, viel er op een gegeven moment een streekkrantje in de brievenbus. HS of Regiokrant, ik weet het niet meer precies. In de krant las ik een artikel over molens en molenaars van de MSMOG, er werd geschreven, dat er een tekort was ontstaan aan molenaars en dat er een dringend beroep werd gedaan om nieuwe toekomstige molenaars te werven. Ik zei tegen mezelf...."als je nu wat wilt, is het moment nu daar!"

Er stond een e-mailadres bij het artikel en ik heb gelijk gereageerd en kreeg dezelfde middag nog een berichtje terug van Harry Westerhof. Hij bedankte mij voor het enthousiaste bericht, wat hij had ontvangen en hij schreef dat hij mij binnenkort zou uit nodigen voor een gesprek samen met Reint Huizenga in de molenschuur in Noordbroek.

We hadden een goed gesprek van beide kanten en Reint adviseerde mij om eerst de molengids- cursus maar te gaan doen, omdat de opleiding tot molenaar nog niet was gestart i.v.m. te weinig deelname. Zo gezegd zo gedaan. We zitten nu in de eindfase van de cursus, maar door het Coronavirus konden we niet tot een afronding komen t.a.v. onze eindopdracht.

Ik ben gaan meedraaien in de cursusgroep van het GVM , weliswaar voor "spek en bonen".

Elke zaterdag was ik aanwezig en heb op deze wijze heel wat uren gemaakt op de Groote Polder. Op een gegeven moment heeft Heinrich Kloepping mij overgedragen aan molenaar Koos Uil. Momenteel ben ik plm een jaar bij Koos op zaterdag op de Fraeylemamolen.

Roede van "De Dellen" afgebroken

Op 20 september jl. heeft zich bij molen "De Dellen" in Nieuw-Scheemda een ramp afgespeeld: aan het eind van de middag is met donderend geraas een van de roedes afgebroken.

Gelukkig hebben zich geen persoonlijke ongelukken voorgedaan, maar de molenaar (André Schuthof), die op dat moment in de molen aanwezig was, is zich natuurlijk rot geschrokken. Hoe kon dit gebeuren? Naar de oorzaak van dit ongeval wordt momenteel onderzoek gedaan.

De schade blijkt enorm te zijn, een voorlopige schatting gaat uit van € 75.000. Dit bedrag heeft de MSMOG niet zomaar op de plank liggen, dus er is onmiddellijk naar mogelijkheden gezocht, om gerichte actie te ondernemen.

Zoals veel lezers van dit SMSje inmiddels weten is er op uitdrukkelijk advies en met hulp van "De Hollandsche Molen" (DHM) én het Molenfonds een crowdfundactie opgezet. Doel hiervan is, om minimaal € 6000,- binnen te krijgen. Volgens DHM is deze actie een zeer belangrijk signaal voor grote(re) subsidiegevers, omdat we op deze manier laten zien, dat wij er veel belang aan hechten, "De Dellen" haar vleugels terug te geven. Maar voordat de molen die terug heeft.....

Natuurlijk weten wij dat u positief tegenover onze Molenstichting staat en ons reeds steunt als donateur, sponsor of sympathisant, maar tóch brengen wij graag (nogmaals) de crowdfunding onder uw aandacht. We hopen op extra steun via deze actie.

Via onderstaande links kan gedoneerd worden:

<https://molenfonds.nl/campaigns/help-de-dellen-aan-nieuwe-roeden> of www.molenfonds.nl , vervolgens crowdfundingactie "De Dellen".

U kunt echter ook een gift overmaken via rekeningnummer NL71INGB0000113590 t.n.v. De Hollandsche Molen o.v.v. De Dellen.

Uit de communicatiecommissie

De afgelopen jaren heeft de communicatiecommissie zich steeds verder ontwikkeld tot een team, dat telkens weer verschillende activiteiten ontplooit. Uiteraard is het SMSje daar een heel concreet voorbeeld van. Tweemaal per jaar wordt er aandacht besteed aan diverse onderwerpen over de Molenstichting, die onze lezers wellicht interessant vinden. Het SMSje gaat straks echter veranderen en zal onder een nieuwe naam verschijnen, namelijk "Nieuwsbrief Molenstichting Midden- en Oost-Groningen".

Verder houdt de commissie zich bezig met publicaties in diverse media zoals Facebook van MSMOG, de website www.msmog.nl, radio en tv, diverse kranten en tijdschriften. Ook brengt de commissie verschillende folders uit van ommetjes voor wandelaars en van workshops bij een aantal molens. Er worden ook in toenemende mate folders uitgegeven van onze molens zélf. De commissie faciliteert eveneens bezoeken aan de molens vanuit het onderwijs. Zo nemen leerlingen van scholen uit de regio en studenten uit de stad Groningen met regelmaat kennis van de molens in ons gebied. Tenslotte onderhoudt de commissie contacten met allerlei instellingen en zoekt daarin de samenwerking om het cultureel erfgoed dichterbij de inwoners in onze regio en daarbuiten te brengen.

We blijven op zoek naar mensen, die een helpende hand kunnen bieden om de activiteiten van de commissie te ondersteunen. We zouden dat zeer op prijs stellen! Mocht u belangstelling hebben, dan kunt u uw mailadres naar secretaris@msmog.nl sturen. Alvast hartelijk dank. Op deze manier blijven we met elkaar in contact.

Cursus Molengids

In januari 2021 start weer een cursus Molengids bij de Erfgoedpartners in Groningen.

De opzet van de cursus is de afgelopen jaren veranderd. De eerste cursusopzet was kort en krachtig. In een korte periode van 6 weken werden alle modules afgewerkt. Deze aanpak werd door de cursisten en de cursusleiders als nogal belastend ervaren.

Als een module gemist werd, was het afwachten op welk moment deze module wederom werd aangeboden.

Dit betekent: per module wordt één onderwerp behandeld en deze module wordt elk jaar herhaald. Wordt een module het ene jaar gemist, dan kan deze het volgende jaar ingehaald worden.

De modules zijn ook als "losse" leerdelen te volgen, bijvoorbeeld om bij te spijkeren of kennis te maken met een onderwerp. Een bijkomend voordeel is dat men op elk moment kan instromen.

De cursus wordt in zes modules gedurende de eerste 6 maanden van 2021 's avonds van 19.30-22.00 uur op wisselende locaties gegeven. De cursus wordt afgerond met de opdracht iets te organiseren in of bij een molen.

De onderwerpen die aan bod komen zijn:

- Geschiedenis van de molen
- Hoe ontvang je kinderen op de molen
- Molens en hun techniek in een notendop
- Marketing en communicatie van een evenement
- Veiligheid op de molen en in "de molenwereld"
- Rondleiden

Als je alle modules gevolgd hebt, ontvang je een certificaat Molengids.

De kosten van de cursus zijn € 200 voor alle modules. Als de cursus met goed gevolg wordt afgerond, én de cursist vrijwilliger is bij de MSMOG, dan neemt de Molenstichting de cursuskosten voor haar rekening. Hiervoor moet wel even overlegd worden met de secretaris van de MSMOG, Harry Westerhof, secretaris@msmog.nl.

Voor meer informatie over deze cursus én voor het aanmelden: Erfgoedpartner Groningen, cursus molengids en dan kiezen voor: 01: Cursus Molengids – Erfgoedpartners.

Het ontstaan en de oprichting van het SMS-je in 2007 tot aan de molenfusie in maart 2015

Van voorzitter Reint Huizenga kreeg ik het verzoek om een stukje te schrijven over het SMS-je en hoe dat tot stand kwam.

Nou moet ik beginnen met het begrip SMS. Zoals iedereen weet, betekenen die letters 'Short Message Service, een verwijzing naar de populaire korte boodschappen, die men per telefoon kan versturen (sms'en).

Hoe kon het dan gebeuren dat bij een kleine groep donateurs dit SMS-je op de mat viel?

Het jaar 2007 werd uitgeroepen tot "Het jaar van de molens". Wij, de pas geslaagde molenaars, zaten in het voorjaar van 2007 samen met enige oudgedienden in "De Schakel" bij de Slochter kerk tijdens onze eerste vergadering van molenaars met een afvaardiging van het bestuur. Hierin werd bekend gemaakt, dat het jaar 2007 een belangrijk jaar voor de molenwereld zou worden, inclusief de toen nog Slochter Molenstichting, want er zou flink geld verdiend kunnen worden met het organiseren van activiteiten nl. € 1250 per deelnemende molen. Uiteraard moesten die activiteiten aan een aantal voorwaarden voldoen.

In die vergadering werd een drietal molenaars nl. Roelof Beugel, Henk Kloepping en ondergetekende door het opsteken van hun vinger gebombardeerd tot een 'Activiteitencommissie (AC)', hoewel het die naam nog niet helemaal droeg. Maar door het opsteken van hun vinger hebben ze het 'geweten'.

In voorgaande jaren was er al een aantal keren een "Nieuwsbrief" van de molenstichting gemaakt en rondgestuurd naar de donateurs. Tijdens de vervolgvergaderingen van de AC in 2007 ontstond het plan om met een geheel nieuwe nieuwsbrief te komen en zo ontstond het SMS-je.

Of het daardoor kwam weet ik niet, maar in mijn in 2006 beëindigde loopbaan bij de politie, had ik, zeker de laatste 15 jaar, erg veel te "doen" met de telefoon. En in die tijd was het sms'en een veel gebruikt communicatiemiddel. Er was toen nog geen

sprake van WhatsApp, Facebook of gebruik van andere social media.

De toenmalige voorzitter Koos Brekeling van de Slochter

Molenstichting schreef in zijn eerste stukje "Van het bestuur" in het eerste SMS-je: Henk Helmantel bedacht de naam die een ware vondst kan worden genoemd, namelijk "Het SMS-je" met een verwijzing naar de betekenis van sms'en.

Wat we als redactie wel direct afspraken, is, dat we een aantal vaste rubrieken wilden, evenals een aantal vaste pagina's van 8 met een kleurenomslag. Annie, de dochter van Roelof en Grietje Beugel, heeft al die jaren de omslag gemaakt en die werd afgedrukt door een printbedrijf. Ondergetekende maakte de rest met apparatuur van de Hervormde Gemeente Slochteren, daar hij bekend was met dit soort apparatuur, omdat hij het kerkblad al ruim 25 jaar maandelijks verzorgde. Wat voor de redactie vooral van groot belang was, was, dat de diverse artikelen kort en bondig zouden moeten zijn. En ik mag wel zeggen, dat dat over het algemeen heel aardig is gelukt. Kort en bondig, omdat de lange verhalen veel minder worden gelezen. Natuurlijk lukt dat niet in alle gevallen, maar de leden van de redactie hebben tot het einde met veel genoegen teruggekeken op het resultaat.

Op de omslag van de eerste zes nummers stonden mooie foto's van de 'Slochter' molens. Aan de binnenkant van het voorblad werd altijd een uitgebreide omschrijving van de desbetreffende molen gegeven. Verderop in het blad kregen de molenaars van de betreffende molen ruimte om hun verhaal te vertellen.

Het vele werk is altijd met veel plezier gebeurd. En vrijwel alle molenaars werkten mee aan de verspreiding van het SMS-je in hun gebied.

Hieronder volgt een opsomming van veel activiteiten uit de jaren 2007-2014. Voor gedetailleerde informatie kan het beste contact worden opgenomen met ondergetekende of de redactie.

1. Jarenlange acties voor uitbreiding donateursbestand met een groei van ca. 60 in 2007 naar ca. 250 in 2015.
2. Deelnemen en ondersteunen van verschillende activiteiten en organisaties oa. alle molen- en monumentendagen, Rotary Eems-Dollard, opname film Fraeylemamolen en De Ruiten,

organisatie Erfgoedpad, viering 150 jaar Windlust in Overschild, organisatie ANWB- en andere fietstochten (jaarlijks), organisatie diverse excursies naar Schiedam en Zaanse Schans, Creatief Evenement, Openlucht fototentoonstelling met de uitgifte van een prachtig boek, fietspuzzeltocht, bemensing stands Slochter jaarmarkt en de Boerenmarkt bij de Fraeylemaborg, het mee-organiseren van de koetsentocht met de borg en hervormde kerk te Slochteren.

3. Initiatief wandeling van Fraeylemaborg naar Fraeylemamolen. Deelname aan de Dag van de Regio.
4. Bijdrage leveren aan de eigen financiën van de Slochter Molenstichting door het organiseren van diverse activiteiten, inschrijvingen en Vrijwilligersprijs.

Note van de redactie:

Net als de Slochter Molenstichting is het SMS-je na de fusie met de Molenstichting Oldambt in maart 2015 opgegaan in de Molenstichting Midden- en Oost-Groningen. De nieuwe redactie van het SMS-je heeft toen besloten de naam eerst niet te veranderen. De naam SMS-je in immers met een knipoog en enige fantasie te koppelen aan de Slochter Molenstichting.

Henk Helmantel

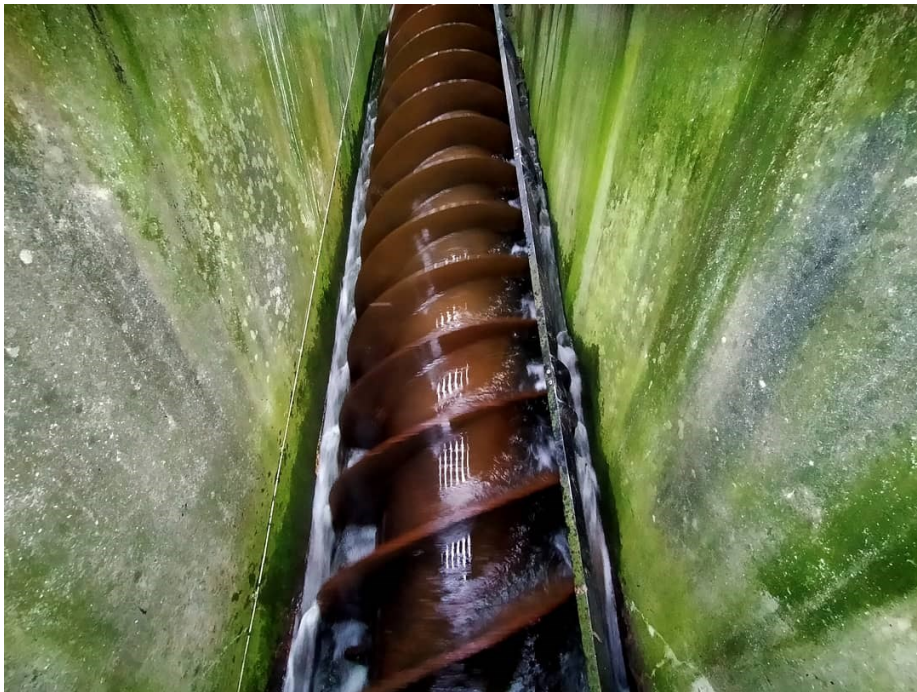
Geuko's erfenis

Zijn hele leven woonde hij in de boerderij aan de Korengarst in Noordbroek. Geuko Martinus ten Have. Op-en-top agrariër, met een warm hart voor de natuur. Op 12 september komen honderden belangstellenden op Geuko's bijzondere uitvaart. Groots, maar wel volgens de coronaregels. Dochter Gezina, die net als haar vader in oplossingen denkt, bedacht een route langs dierbare plekjes van haar vader.

Een website vertelt de bijbehorende verhalen. In etappes komen de mensen. Langs de kerk in het dorp, langs de molen met de wieken in rouwstand. Door het veld naar de boerderij, waar Geuko is opgebaard in de stookhut. Een passend afscheid voor een zeer geliefde man.

Tijd van Leven beschrijft het gepasseerde bestaan van mensen met een bijzonder verhaal. Zoals Geuko Ten Have uit Noordbroek, de buurman van 'onze' Noordermolen.

www.msmog.nl/526

Eduard er door !

Dat het examen bepaald niet makkelijk is blijkt wanneer de kandidaat die vóór Eduard aan de beurt was, sip moest melden dat het niet gelukt is.

Dan is het zover en Eduard wordt opgehaald om voor de commissie te verschijnen. Die nemen hem de maat, terwijl zijn instructeurs Winschoten inlopen om te kijken of er ook koffie te vinden is. Bij het verlaten van de molen horen ze nog net het ratelen van de lier - Eduard is aan het kruien.

Na een uurtje gaan de mannen terug. Is Eduard al klaar? Nee, nog niet. De molenaars hebben gelukkig wel wat te bepraten. Het gaat over van alles: de roebreek bij De Dellen, Corona, de politiek.. totdat Eduard de trap af komt. "Kloar?" - nee, hij moest even naar het toilet, nog niet klaar. En weg is hij weer.

Maar dan duurt het niet lang meer. We zien Eduard de trap afkomen, nu wachten op het beraad van de commissie. Hij zit nog niet eens - en we kunnen nog niet eens vragen hoe het ging - of hij wordt alweer naar boven geroepen. Nou - dat kan maar twee dingen betekenen... hij was bar slecht of hij was bar goed..

Dan komt witte rook en een blijde Eduard komt naar beneden daveren "Ik ben er door!".

Van harte gefeliciteerd, Eduard! We hebben er een molenaar bij!

TEKST EN BEELD: HERMAN BINK

Obstakels op de weg naar het (vrijwillig) molenaarsschap

Wel de goede inzet hebben, wel willen, maar belemmerd worden door regels en omstandigheden. Hoe gaat JACCO DE MAAT (1971) hier mee om? Hij wil vrijwillig molenaar worden. Maar dat gaat niet zomaar. Ik spreek hem daarover bij molen De Dellen (1855 - Nieuw-Scheemda).

Pril begin

De eerste molenherinnering die Jacco heeft is aan de [Malleme Molen](#) (1424/1748), een watermolen in zijn geboorteplaats Eibergen. Hij is dan 8 jaar. Hij herinnert

zich dat hij er rond liep en ook binnen mocht kijken. Het was ook een beetje 'lekkerkijken'. Want er werden op zondagen pannenkoeken gebakken door molenaar Hebels en zijn vrouw, ook molenaar. Daarna verflauwt zijn aandacht voor molens jarenlang. Vanaf zijn 20e is hij milieutoezichthouder. Voor zijn werk komt hij in aanraking met allerlei technieken. Tegelijkertijd heeft hij ook altijd belangstelling gehad voor oude techniek: stoommachines en dergelijke, wat hem ook fascineert aan molens.

Jacco krijgt een gezin, er zijn kinderen. Met hen bezoekt hij in Oterleek (N.H.) zijn zwager die er molenaar is op [De Otter](#) (1900). 'Hier ontstond mijn herliefde voor de molen,' zegt hij. Er zijn inmiddels 25 jaar verstreken. Dan, in 2018, leest hij in het Dagblad van het Noorden een artikel waarin staat: molenaars gevraagd. Dat triggert hem. Hij zoekt contact en het is via via uiteindelijk Henk Klöpping die zijn gegevens doorgeeft aan de Molenstichting Midden- en Oost-Groningen (MSMOG).

Wat nu?

In de molenschuur te Noordbroek vindt de kennismaking plaats met leden van de MSMOG.* Daar krijgt Jacco te horen hoe de opleiding tot vrijwillig molenaar in Groningen in z'n werk gaat en dat er van hem verwacht wordt dat hij in principe elke zaterdag of zondag draait. Hij beseft dat hem dat op dat moment niet gaat lukken met z'n gezin en werk erbij. Toch wil hij als vrijwilliger iets doen met molens. Zijn voorstel is: 'Ik bied me aan voor klein onderhoud aan de molens.' Dat vindt een enthousiast onthaal.

Klein onderhoud

Jacco neemt plaats in de technische commissie. Samen met Henk Klöpping vormt hij er het klussenteam. Ze krijgen van de molenaar klussen te doen en overleggen deze ook met molen-technisch adviseur Anne Wieringa over wat ze wel en niet mogen doen. De eerste klus is er één aan de paaltjasker bij De Dellen. Die is aan het verzakken en moet stabiel worden opgesteld. Daar zouden ze dit jaar mee beginnen. Maar helaas gooide de coronacrisis roet in het eten. 'Tot nu toe kon ik aan de tjasker nog niets doen,' vertelt Jacco.

Molengids

Omdat hij toch meer wil doen dan klussen is Jacco begonnen aan de cursus molengids van Erfgoedpartners bij Marjan Brouwer, samen met nog drie heren en één dame. Tot nu toe heeft hij zo'n vijf lessen gevolgd, één in Ten Boer op de Widda Meuln, één bij Erfgoedpartners in de stad, een keer overleg gehad en verder via het beeldscherm digitaal. Na acht lessen mag je je molengids noemen. Als onderdeel van de cursus zijn ze nu gezamenlijk bezig iets groots te organiseren voor alle molens van de Stichting. Dat wordt dan voor 2020/2021. Bedoeld om meer publiek te trekken als de omstandigheden weer wat zijn genormaliseerd. De inhoud van de lessen bevat hem wel. 'Je doet veel kennis op over molens, jammer alleen dat er veel tijd zit tussen de cursusavonden.'

Pleidooi

Tot slot wil hij nog het volgende kwijt. Het liefst zou hij het molenaarschap willen leren uitgesmeerd over een wat langere periode dan ze hier in het Noorden gewend zijn. 'In bijvoorbeeld Noord-Holland, waar mijn zwager molenaar is, leiden ze ook molenaars op die maar één keer in de maand op de molen kunnen komen om het vak te leren. De opleiding van het Gilde duurt dan 4 à 5 jaar. Bij de MSMOG proberen ze daar nu ook wat aan te doen met de nieuwe opleiding tot moleninstandhouder. Dat wil zeggen opgeleid worden tot molenaar, maar alleen voor één type molen. De lesperiode is dan wel korter maar alles is nog steeds aaneen gesloten. 'Dat lukt mij dus alsnog niet,' zegt Jacco. 'Zolang ik niet een gilde- of instandhoudersopleiding kan doen verdeeld over een langere periode blijf ik anders actief voor de Stichting,' voegt hij er aan toe, 'maar ik blijf erover in gesprek met de Molenstichting en wacht af wat daar uit komt.'

Zo is Jacco de Maat op zijn eigen manier bezig zich in te leven in de molenwereld en daar actief in te zijn. Hij klinkt enthousiast en blijkt heel betrokken. 'Als de jongens de deur uit zijn, is mijn doel zelf een molen te draaien. Dat zou ik graag willen,' besluit hij ons gesprek.

* MSMOG beheert 10 molens: in Midden Groningen negen; in het Oldambt één. En verder één Paaltjasker (bij De Dellen).

Met dank aan onze sponsors:

ALETTA JACOBS
COLLEGE

gemeente
Midden-Groningen

Colofon

Het 'SMSje' is een publicatie van de Molenstichting Midden- en Oost-Groningen. Dit is nummer 2 van jaargang 14 (November 2020).

© 2020 MSMOG Commissie Communicatie.

Web: www.msmog.nl.

Mail: redactie@msmog.nl